

PRAVNA ANALIZA STANJA I TROŠKOVA u predmetu ADVISORY INVEST CORP. doo (TS OSIJEK, St-268/2021)

Pobijanje dužnikovih pravnih radnja je institut koji je uređen odredbama Zakona o obveznim odnosima i Stečajnim zakonom.

U konkretnom primjeru kad je riječ o stečajnom dužnikom, pobijanje dužnikovih pravnih radnji je uređeno čl. 198 Stečajnog zakona (dalje: SZ).

Čl. 198 SZ-a određuje:

“Pravne radnje poduzete prije otvaranja stečajnoga postupka kojima se remeti pravo na ujednačeno namirenje stečajnih vjerovnika (oštećenje vjerovnika), odnosno kojima se pojedini stečajni vjerovnici stavljaju u povoljniji položaj (pogodovanje vjerovnika), stečajni upravitelj u ime stečajnoga dužnika i stečajni vjerovnici mogu pobijati u skladu s odredbama ovoga Zakona.”

Prema tome, iz navedene zakonske odredbe proizlazi da su opće pretpostavke za pobijanje pravnih radnji stečajnog dužnika slijedeće:

- da je otvoren stečajni postupak,
- da je stečajni dužnik prije otvaranja stečaja poduzeo pravnu radnju koja može biti predmet pobijanja,
- da se tom radnjom vjerovnici stečajnog dužnika oštećuju ili da se nekima od njih pogoduje i
- da se krajnji rezultat pobijanja očituje u povećanju mogućnosti namirenja ukupnosti vjerovnika.

Takvo razmatranje je zauzela i pozitivna sudska praksa Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske.

U konkretnom predmetu, pravna problematika postoji u dijelu višestrukog otuđivanja nekretnine.

Analiza u ovom predmetu se bazira i na tumačenju odluka VTS (Pž-9992/14-3, Pž-7806/11-4, Pž-4582/13).

1. Činjenično stanje spornog pravnog odnosa

Nad dužnikom ADVISORY INVEST CORP d.o.o. je rješenjem Trgovačkog suda u Osijeku pod poslovnim brojem ST-268/2021 od 4. ožujka 2021. godine pokrenut prethodni postupak

Analizom imovine dužnika, u izvješću danom od strane privremenog stečajnog upravitelja utvrđeno je kako imovina dužnika NIJE dostatna niti za pokriće troškova prethodnog postupka te da ne postoji unovčena stečajna masa, ne postoje novčana sredstva na računu niti gotov novac, a s obzirom na to je predloženo postupanje po čl. 132 SZ-a (poziv osobama koje imaju pravni interes za provedbom stečajnog postupka da uplate predujam u roku od 15 dana).

Vjerovnik RH, Ministarstvo financija, Porezna uprava, Područni ured Osijek je dostavio u spis predmeta Ugovor o kupoprodaji nekretnine i Aneks ugovora o

kupoprodaji nekretnine između dužnika i osobe JOSIP KNEŽEVIĆ (član društva i director) od 20.03.2020. godine odnosno 12.06.2020. godine, a kojim je prodana nekretnina u vlasništvu dužnika. Također, vjerovnik je dostavio i Ugovor o darovanju predmetne nekretnine sklopljen između JOSIP KNEŽEVIĆ i KARLO KNEŽEVIĆ.

Dakle, dužnik (ADVISORY INVEST CORP d.o.o.) nad kojim se vodi prethodni stečajni postupak je dana 20.03.2020. godine sklopio ugovor o kupoprodaji nekretnine sa fizičkom osobom JOSIP KNEŽEVIĆ te je dana 12.06.2020. godine između istih ugovornih stranaka sačinjen i aneks ugovora o kupoprodaji nekretnine kojim je promjena kupoprodajna cijena na iznos od 71.000,00 kn.

Potom je JOSIP KNEŽEVIĆ dana 20.03.2020. godine sklopio s KARLO KNEŽEVIĆ Ugovor o darovanju predmetne nekretnine.

U trenutku pisanja ovog pravnog mišljenja, u zemljišnim knjigama je upisan KARLO KNEŽEVIĆ.

U odnosu na navedeno, postoji teorijska i pravna mogućnost poduzetih pravnih radnji na štetu vjerovnika (paulijanska tužba).

Glede toga, potrebno je analizirati paulijansku tužbu sukladno odredbama Zakona o obveznim odnosima i sukladno odredbama Stečajnog zakona.

2. Pravno stanje spornog pravnog odnosa

Zakon o obveznim odnosima u čl. 66 regulira:

“(1) Svaki vjerovnik čija je tražbina dospjela za isplatu, i bez obzira kad je nastala može pobijati pravnu radnju svog dužnika koja je poduzeta na štetu vjerovnika.

(2) Smatra se da je pravna radnja poduzeta na štetu vjerovnika ako zbog nje dužnik nema dovoljno sredstava za ispunjenje vjerovnikove tražbine.

(3) Pod pravnom radnjom razumijeva se i propuštanje zbog kojega je dužnik izgubio kakvo materijalno pravo ili kojim je za njega nastala kakva materijalna obveza.”

Vrijeme podnošenja – **PRIJE OTVARANJA STEČAJNOG POSTUPKA**

Aktivno legitimiran – **SVAKI VJEROVNIK**

Pasivno legitimiran - **DUŽNIK**

Uvjet za tražbinu -**DOSPJELOST TRAZIBINE + PODZETA NA ŠTETU VJEROVNIKA**

Predmet tužbenog zahtjeva – **UTVRĐENJE GUBLJENJA UČINKA RADNJE U KORIST VJEROVNIKA TUŽITELJA**

Stečajni zakon u čl. 198 regulira:

“(1) Pravne radnje poduzete prije otvaranja stečajnoga postupka kojima se remeti pravo na ujednačeno namirenje stečajnih vjerovnika (oštećenje vjerovnika), odnosno kojima se pojedini stečajni vjerovnici stavljaju u povoljniji položaj (pogodovanje

vjerovnika), stečajni upravitelj u ime stečajnoga dužnika i stečajni vjerovnici mogu pobijati u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(2) S pravnom radnjom izjednačeno je i propuštanje zbog kojega je stečajni dužnik izgubio kakvo pravo ili kojim su protiv njega imovinskopravni zahtjevi bili zasnovani, održani ili osigurani.”

Stečajni zakon u čl. 212 određuje:

“(1) Pravne radnje stečajnoga dužnika ovlašten je pobijati stečajni upravitelj u ime stečajnoga dužnika na temelju odobrenja suda.

(2) Tužba iz stavka 1. ovoga članka podnosi se protiv osobe prema kojoj je pobijana radnja poduzeta.

(3) Stečajni upravitelj može podnijeti tužbu radi pobijanja pravnih radnji u roku od godinu i pol dana od otvaranja stečajnoga postupka.

(4) Svaki stečajni vjerovnik ima pravo podnijeti tužbu radi pobijanja pravnih radnji za svoj račun i na svoj rizik troškova ako:

- stečajni upravitelj ne podnese tužbu radi pobijanja pravnih radnji u roku iz stavka 3. ovoga članka – u roku od tri mjeseca od isteka roka iz stavka 3. ovoga članka

- stečajni upravitelj povuče tužbu radi pobijanja pravnih radnji – u roku od tri mjeseca od objave pravomoćnog rješenja kojim je utvrđeno povlačenje tužbe na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova

- je prethodno zatražio očitovanje stečajnog upravitelja i ako se stečajni upravitelj očitovao da neće podnijeti tužbu radi pobijanja pravnih radnji – u roku od tri mjeseca od objave očitovanja stečajnog upravitelja da neće podnijeti tužbu radi pobijanja pravnih radnji na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova

- je prethodno zatražio očitovanje stečajnog upravitelja i ako se stečajni upravitelj nije u roku od tri mjeseca očitovao hoće li podnijeti tužbu radi pobijanja pravnih radnji – u roku od tri mjeseca od objave poziva stečajnom upravitelju da se očituje hoće li podnijeti tužbu radi pobijanja pravnih radnji.

(5) Stečajni upravitelj dužan je bez odgode dostaviti sudu radi objave na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova pravomoćno rješenje kojim je utvrđeno povlačenje tužbe iz stavka 4. podstavka 2. ovoga članka, očitovanje da neće podnijeti tužbu radi pobijanja pravnih radnji iz stavka 4. podstavka 3. ovoga članka i poziv stečajnog vjerovnika da se očituje hoće li podnijeti tužbu radi pobijanja pravnih radnji iz stavka 4. podstavka 4. ovoga članka.

(6) Stečajni vjerovnici koji su podnijeli tužbu radi pobijanja pravnih radnji imaju položaj jedinstvenih suparničara.

(7) Ako se zahtjev za pobijanje pravne radnje prihvati, pobijena pravna radnja je bez učinka prema stečajnoj masi i protivna strana dužna je vratiti u stečajnu masu sve imovinske koristi stečene na osnovi pobijene radnje, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno. Prijedlog za ovrhu na temelju presude kojom se prihvaća zahtjev za pobijanje pravne radnje može podnijeti stečajni upravitelj u ime i za račun stečajnog

dužnika odnosno stečajne mase te stečajni vjerovnik u svoje ime a za korist stečajnog dužnika odnosno stečajne mase.

(8) Primatelj činidbe bez naknade ili uz neznatnu naknadu mora vratiti ono što je primio samo ako je time obogaćen, osim ako je znao ili je morao znati da se takvom činidbom oštećuje vjerovnike.

(9) Pravomoćna presuda donesena u parnici za pobijanje pravnih radnji djeluje prema stečajnom dužniku, odnosno stečajnoj masi te svim stečajnim vjerovnicima, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(10) Ako sud u parnici iz stavka 4. ovoga članka prihvati zahtjev za pobijanje pravne radnje, protivna strana dužna je sve imovinske koristi stečene na osnovi pobijene radnje vratiti u stečajnu masu. Nakon vraćanja novčane koristi stečene na osnovi pobijene radnje u stečajnu masu, tužitelji stečajni vjerovnici imaju pravo prvenstvenog namirenja iz koristi vraćene u stečajnu masu razmjerno visini njihove utvrđene tražbine.

(11) Pravne radnje dužnika mogu se pobijati i isticanjem prigovora u parnici bez vremenskoga ograničenja.”

Vrijeme podnošenja – **NAKON OTVARANJA STEČAJNOG POSTUPKA**

Aktivno legitimiran – **STEČAJNI VJEROVNIK , STEČAJNI UPRAVITELJ**

Pasivno legitimiran – **STEČAJNI DUŽNIK**

Uvjet za tražbinu – **OŠTEĆENJE VJEROVNIKA, POGODOVANJE VJEROVNIKA**

Predmet tužbenog zahtjeva – **UTVRĐENJE GUBLJENJA UČINKA RADNJE U KORIST STEČAJNE MASE**

Dakle, nakon otvaranja stečajnog postupka moguće je podnijeti paulijansku tužbu prema odredbama Stečajnog zakona, a prije odnosno nakon otvaranja i zaključenja, moguće je podnijeti paulijansku tužbu sukladno odredbama Zakona o obveznim odnosima.

Svakako je dodatna pravna problematika činjenica da je uključena treća osoba (poštena/nepoštena) te nije riječ o jednom pravnom poslu između dužnika i povezane osobe već o dva pravna posla između dužnika i povezane osobe te između povezane osobe i treće osobe.

3. Troškovi pokretanja parnice

Troškovi pokretanja parnice za paulijansku tužbu se sastoje od troškova sudskih pristojbi, troškova odvjetnika te ostalih troškova:

- trošak sudske pristojbe (u predmetu gdje VPS 71.000,00 kn):
1.060,00 kn (pristojba na tužbu) + 1.060,00 kn (pristojba na prvostupanjsku

- presudu) + 1.325,00 kn (pristojba na potencijalnu žalbu na presudu) = 3.445,00 kn
- trošak odvjetničkog zastupanja (u predmetu gdje VPS 71.000,00 kn) u kojem punomoćnik nije u sustavu PDV-a: 1.000,00 kn (sastav tužbe) + 3.000,00 kn (pristup procijenjena 3 ročišta) + 1.250,00 kn (sastav potencijalne žalbe na prvostupanjsku presudu) = 5.250,00 kn
  - trošak prisustvovanja ročištu te ostali administrativni troškovi: 2.400,00 kn
  - **SVE UKUPNO: 11.095,00 kn**

**napomena – navedeni trošak uključuje samo ishođenje pravomoćne parnične odluke, bez potencijalnih troškova ovrhe koji bi morali biti vođeni/pokretani nakon ishođenja pozitivne pravomoćne odluke

4. Zaključak

Paulijansku tužbu je moguće pokrenuti sukladno odredbama Zakona o obveznim odnosima te odredbama Stečajnog zakona.

U ovom predmetu, a imajuću u vidu načelo ekonomičnosti i svrsishodnosti troškova te postupanja, bilo bi moguće:

- a) primjeniti čl. 132 SZ-a, pozvati osobe koje imaju pravni interes na uplatu iznosa troškova navedenog u izvješću privremenog stečajnog upravitelja uvećanog za troškove pokretanje parnice (iznos od 31.744,84 kn umanjen za iznos paušalno određenih troškova unovčenja imovine od 6.000,00 kn iz izvješća te tako dobiveni iznos od 25.744,84 kn uvećan za troškove pokretanje parnice iz ovog mišljenja od 11.095,00 kn. **UKUPNO: 36.839,84 kn**)
- b) u slučaju uplate iznosa od strane vjerovnika, otvaranje stečajnog postupka te pokretanje paulijanske tužbe sukladno odredbama SZ-a
- c) u slučaju izostanka uplate iznosa od strane vjerovnika, otvaranje i zaključenje stečajnog postupka te pravna mogućnost pokretanje paulijanske tužbe od strane vjerovnika sukladno odredbama ZOO-a

Autor:

Odvjetnik i steč. upravitelj

Ante Šeparović